

**Eminentissimi Ac Reverendissimi Domini, D. Joannis
Baptistæ, Cardinalis De Luca, Theatrum Veritatis Et
Justitiæ, Sive Decisivi Discursus**

Ad Veritatem Editi In Forensibus Controversiis, Canonicis & Civilibus, in
quibus in Urbe Advocatus, pro una partium scripsit, vel Consultus
respondit ; Cum Indicibus Argumentorum, Causarum ac Rerum
luculentissimis. Opus Tam Judicibus, Quam Causarum Patronis, atque
omnibus in utroque Foro ...

De Fideicommissis, Primogenitvris, Et Majoratibvs

Luca, Giovanni Battista de

Coloniae Agrippinae, 1690

Disc. XXXV. Romana associationis. De eadem materia concursus fœminæ
proximioris cum masculo remotiore; Et sub nomine cippi qui veniant, an
fœminæ sub eo comprehendantur.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-74060](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-74060)

DISC. XXXV.

supra excitata per dictam Franciscam, vel ejus filios in postmodum defecta portione dicti Francisci actoris, Respondi per litteras familiares, impossibile videri, quod per idem Sac. Consilium absque manifesta contradictione hujusmodi præsentio admittenda esset, dum præfata resolutiones declarantes bona spectare ad dictam sceminam, aliud fundamentum habere non poterant nisi jam dictum cessantis reciproca linearis, qua posita, illa omnino improbabilis fuissent, quoniam successio decerni debuisset, vel dicto Francisco actori, vel præfatis filiis masculis dictæ sceminæ reæ conventæ, non autem sibi litteraliter exclusæ, & cujus respectu etiam in portione propriæ linearis, in qua reciproca erat expressa & litteralis, cadere poterant ea qua favore masculorum ex sceminis contra matrem & amitam ex dec. Ancharani habentur supra discursu. 11. Imò magis de plano, cum de tempore mortis Caroli ultimi masculi, jam procreati essent ac existeret masculi ex ipsa scemina, quo casu dicta decisio Ancharani procedit sine dubio, cū probabilis difficultas intret, quando filii superveniunt post jam delatam ac effectum sortitam successione in matre, de qua repellenda agatur, juxta casum, de quo dicto discursu. 11. quæ tamen deducta non fuerunt utpotè extra casum controversiæ, quoniam ad actorem non pertinebat de his quærere.

ROMANA ASSOCIATIONIS

PRO

CÆCILIA ANDREASSA

CVM

DAMIAMO PARITER
ANDREASSO.Casus disputatus in Foro Capitolino sub
incerto exitu.

De eadem materia concursus sceminæ proximioris cum masculino remotiore; Et sub nomine cippi qui veniant, Et An sceminæ sub eo comprehendantur.

SUMMARIUM.

- 1 **F** Alti series.
- 2 Referuntur opinioneshinc inde, an sub nomine cippi veniant scemina.
- 3 Datur distinctio an sit contemplata agnatio.
- 4 De pluribus circumstantiis excludentibus contemplationem agnationis.
- 5 Ab exclusione filiarum primi gradus ob filios masculos, non inferitur ad contemplationem agnationis.
- 6 De alio casu, in quo concluditur, sub vocabulo cippi venire etiam sceminas, vel cognatos.
- 7 Cippus est idem, ac truncus, & quid significet.
- 8 De nominibus Hispania super hoc vocabulo.

Testator constituta dote Cæciliæ filia, instituit unicum filium masculum, cui morienti sine filiis substituit cippum seu illos de cippo, aliquibus prohibitionibus dicto hæredi factis, in casu conventionis substituit dictam filiam, inter quam, & Damianum testatoris ex fratre nepotem, orta est controversia super dicta substitutione, cujus casus factus est per mortem hæredis absque prole; Et introducta causa in foro Capitolino, difficultas restringebatur ad punctum, an sub nomine cippi veniret necne scemina in concursu masculi agnati, cum posita comprehensione, resultaret de plano ejus prælatio, dum erat proximior gravato & gravanti, ac erat filia testatoris habens qualitatem descendivam vel suitatis in concursu cum collateralibus, qui jure extraneorum censentur.

In hoc autem scribens pro dicta Cæcilia, dicebam quod licet ob pugnam inter scribentes, ista videatur nimium controversa quæstio, Affirmativam favore sceminæ cæteris tenentibus, *Tob. Non. conf. 41. num. 28. Paris. conf. 35. & per tot. & conf. 47. num. 10. cum sequen. lib. 3. Cephal. conf. 53. nu. 86 lib. 1. Negativam verò latè Honded. conf. 75. lib. 1. Vivi decis. 10 Mantie. de conjectur. lib. 12. tit. 8. num. 16. & cæteris, qui omnes referuntur per Fusar de substit. qu. 348 atque hæc secunda videatur magis communis & recepta per Rotam, ut apud Mantie. decis. 351. decis. 518. par. 4. rec. tom. 3. decis. 139 & 388. par. 9. rec. in Spoletana fideicommissi 19. Februarii 1647. & 19. Junii 1648. Arguelles, & in aliis.*

Attamen veritas residere videtur in distinctione, quod aut constat testatorem habuisse rationem conservandi agnationem, & tunc omnino verior sit hæc secunda opinio contra sceminas, aut de hoc non constat, & tunc si masculus & scemina sunt omnino æqualis conditionis, & probabilius etiam pro masculino responderi debeat, certius verò si adellet itatutum exclusivum, ob quod masculus sceminam excluderet ab intestato; Si verò resultaret absurdum, quia nempe ageretur de concursu collateralium cum filiabus vel descendens tibus, & tunc secus, ut admittitur per eundem Honded. acerrimum defensorem opinionis excludentis sceminas dicto conf. 75. num. 29. & deducunt Gravian. discip. 491. num. 4. cum sequen. Adde. ad Burat. decis. 755. in fine, atque per argumentum à contrario apud Mantie. dicta decis. 351. num. 3. ac admittitur in dictis decis. 139. & 188. par. 9. & in supra allegata Spoletana coram Arguelles, in quibus hæc distinctio canonizatur, unde propterea advertendam, quod etiam ista quæstio, adinstar ferè omnium aliarum est potius facti & applicationis quam juris, pendens à dicta circumstantia contemplatæ agnationis.

Applicando autem ad rem, mihi videbatur, etiam cum aliquo sensu veritatis, talem contemplationem non adesse ex pluribus, quæ licet singulariter ac distinctæ difficultates paterentur, concludere tamen videbantur cum regula semper ac perpetuò in istis ultimarum voluntatum quæstionibus intrante, ut singula quæ non prosunt. &c.

Primo siquidem, quia testator in conditione posuit filios gravati sim, liciter, nulla desiderata qualitate masculinitatis, quod quotidie receptum habemus esse unum ex argumentis, & conjecturis talem contemplationem excludentibus juxta receptum

Rub.

LUCA
de
argumentis
teat
CVI
9

Rub. Alexandrin. consil. 2. Secundò quia non adest ulterior progressus substitutionum, unde in terminis juris communis juxta eam opinionem, quæ hodie absolute recepta est pro regula, ipsi filii in conditione positi non censentur vocati; Et licet in Urbe ista vocatio resulter ex statuto, attamen neque habet ulteriorem progressum, quia receptum est, cessantibus conjecturis, ex vocatione activa non inferri ad passivam; Tertio quia non adsunt illæ alienationes vel detractionum prohibitiones ac rationes pro earundem prohibitionum vestimento, quæ adjici solent, ubi agitur de fideicommissis perpetuum, ac successivum tractum habentibus favore agnationis. Quarto quia in casu contraventionis dicti primi hæredis aliquibus ejus præceptis, vocatur ipsa femina; Et quinto super omnia attendita qualitate personarum ac bonorum. Agebatur enim de viro idiota inferioris ordinis, atque de exiguo asse; Et sic familiæ personarum, ac bonorum qualitas præferre non videbatur istam voluntatem, cum in conjecturalibus verisimilitudo sit conjecturarum Regina.

Econverso autem pro hujusmodi contemplatione aliud non deducebatur argumentum nisi illud quod testator fœminam neglexerit solum masculinum instituendo; Quamvis autem istud argumentum magnificari soleat per aliquos scribentes, qui nihil pacificum relinquere voluerunt, attamen reputatur levissimum, atque est passim rejectum, potissimè vero ubi adesset statutum exclusivum fœminarum, quoniam ita testator magis filios diligere voluit juxta regularem ordinem naturæ, filias dote providendo, non inde tamen inferri potest ad ultiores fœminas, etiam in concursu cum aliis filiis, & descendentes ejusdem testatoris, multo magis extra omne dubium in concursu collateralium, qui in intestata successione etiam ex statuto prælationem præterdere non possent, ut plenè ac ad nimiam fœrietatem cæteris relatis firmatur per Rotam in Spolejana bonorum coram Corrado imp. off. post Censal. ad Peregr. decisione 34. & in aliis frequentissimè, quoniam est conclusio, de qua hodie amplius non dubitatur, sed quoniam questio erat de modica re, credo, quod concordia eam terminaverit.

In eisdem verò terminis, an sub nomine cippi veniant fœminæ vel descendentes ex eis in una *Viterbien pro Pelleis*, consultus pro veritate, ex facti qualitate respondi pro comprehensione; Cum enim Hieronymus instituto hærede Paulo nepote ex filio prædefuncto, ei sine filiis descendenti substituisset Liviam & Laurentiam dicti Pauli sorores quibus substituit cippum domus per fideicommissum, atque de tempore testamenti non adessent alii de familia, tam effectiva quàm contentiva testatoris, sed solum nepotes & pronepotes masculi & fœminæ ex Martia ejusdem testatoris filia; Hinc factò seu imminente casu mortis ultimi ex vocatis absque prole, orta est dubitatio, an in eo expiraret fideicommissum, itaut bona efficerentur libera, vel econverso fideicommissum duraret ad favorem præfatorum aliorum descendantium, & respondi juxta hanc secundam partem; Quamvis enim ex supra deductis, attentis præsertim moribus Italiæ, istud vocabulum magis agnatis convenire videatur, Attamen id non provenit ex necessitate verbi seu vocabuli, sed ex præsumpta mente testatoris attentis moribus prædictis seu communi usu loquendi, quod rectè procedere potest, quando de tempore testamenti adessent agnati, in quibus id esset verificabile, secus autem ubi alias non pos-

set verificari, tunc enim dicta præsumptio restituta ex usu loquendi tolli videtur per aliam præsumptionem, quod alias dispositio facta fuisset, & consequenter intrare videtur regula resistentia seu seu efficacia vocabuli apti comprehendere omnes descendentes à testatore, vel ejus patre aut ab eodem ascendente juxta varias opiniones, de quibus *disc. præcedenti*, cum cippus idem significet ac truncus arboris, complexivus omnium ramorum, ut per *Corn. cons. 26. num. 5. & cons. 41. num. 2.* ideoque rectè congruunt ea quæ super hujus vocabuli significatione habentur apud *Paris. ubi supra* & potissimè quia agebatur de testamento rudi & ignotissimo modo concepto à viro idiota non de facillime accipiente vim istius vocabuli juxta legales interpretationes.

Ad quod ponderabam firmata per Rotam in *Duran. decis. 115. & 152. & in eadem Palentina in versarii 9. Novembris 1626. coram Cocchio* ubi de verbo cippo seu trunco conveniente etiam fœminis earum descendentes; Et licet id procedat ex moribus illius regionis juxta ponderata dicto *disc. præcedenti*, ac etiam in *Neapolitana fideicommissi de la taris disc. 34.* attamen id in proposito nihil videtur considerabile ad effectum dignoscendi agnationem vocabuli comprehendendi omnes, vel solum in Italia dicto usu procedente, quando ipse seu militat ratio, cui ille innixus est.

I A N U E N. M V L T I P L I C I

P R O

T H O M A E T F R A T R I B U S
D E S P I N O L I S.

Responsum pro veritate.

De eadem materia, an fœminæ vel eorum descendentes veniant sub vocabulis generalibus successorum & descendantium in concursu masculorum agnatorum, quæ tunc statutum exclusivum, vel aliz circumstantiæ contrarium suadeant.

S Y M M A R I U M.

- 1 **F**acti series.
- 2 De verbo successorum, quos comprehendit.
- 3 Successio fideicommissaria regulatur cum successorum intestato, etiam statutaria.
- 4 Quando etiam obstante statuto, veniant fœminæ, quomodo.
- 5 De aliis rationibus, ob quas extantibus masculis fœminæ non concurrant.

D I S C. XXXVI.

Thomas Spinola qu. Danielis, instituto filio, fideicommissum particulare cum